

Królowie Szwecji

1. DYNASTIE MUNSÖ
I STENKILA
443
2. SWERKERYDZI
I ERYKIDZI
491
3. FOLKUNGOWIE
523
4. RÓŻNE DYNASTIE
ORAZ REGENCI
547
5. WAZOWIE
581
6. PALATYNI
623
7. GOTTORPOWIE
647
8. BERNADOTTE
669

1. Dynastie Munsö i Stenkila

RING	444
EMUND RINGSSON	446
ERYK RINGSSON	448
EMUND RINGSSON	450
BJÖRN STARY	452
OLAF ERIKSSON	454
STYRBJÖRN MOCNY	456
ERYK ZWYCIĘSKI	458
OLAF SKÖTKONUNG	461
ANUND JAKUB	464
EMUND STARY	466
STENKIL	469
HALSTEN STENKILSSON	472
ANUND GÅRDSKE	474
HAAKON RYŻY	474
INGE I STARSZY	476
SWEN BLOT	479
FILIP HALSTENSSON	481
INGE II MŁODSZY	483
RAGNWALD KNAPHÖVDE	486
MAGNUS SILNY	486

Ring

PANUJE
W POŁOWIE X W.

Rodzice: NIEZNANI

Niewiele wiadomo o związkach rodzinnych władców szwedzkich do Eryka Zwycięskiego, kroniki wykazują w tym miejscu spore rozbieżności. Wedle *Heimskringli* Snorri Sturlassona oraz *He-rvarar saga ok Heiðreks* (XIII w.) poprzednikami króla Eryka Zwycięskiego byli: BJÖRN ŻELAZNOBOKI, ERYK BJÖRNSSON, ERYK RAEFILSSON I EMUND (ÖNUND), król południowej części kraju Swewów, którego synem był ERYK EMUNDSSON (zm. 880–85), zdobywca Västergötlandu, ojciec BJÖRNA ERIKSSONA zwanego STARYM – ojca ERYKA ZWYCIĘSKIEGO. Na kronice Snorri Sturlassona oparli swoje genealogiczne rekonstrukcje późniejsi historycy. Zupełnie inny rodowód wczesnośredniowiecznych królów Szwecji ukazał kronikarz Adam z Bremy. Wedle jego dzieła *Gesta Hammaburgensis ecclesiae pontificum* wspólnym przodkiem pierwszych szwedzkich władców był KRÓL RING, którego bezpośrednimi poprzednikami byli ANUND (EMUND), BERN (BJÖRN) i OLAF. Mimo iż Adam Bremeński często przeinaczał niewygodne dla niego fakty, jemu właśnie wypada przyznać pierwszeństwo, jako że pisał dwa wieki przed Sturlasonem, a informacje czerpał od króla Danii Swena II Estrydsena, bliskiego krewnego szwedzkich władców.

*

Adam Bremeński wzmiankuje Ringa i jego synów jako królów Swewów (*apud Sueones*) z Uppsali. Przy wspomnianym wpisie-brak co prawda daty, jest on jednak poprzedzony wzmianką odnoszącą się do 936. Ring zmarł zapewne ok. połowy X w.

Synowie Ringa (1–2):

- 1 EMUND RINGSSON | s. 447
- 2 ERYK RINGSSON | s. 449

Emund Ringsson

PANUJE
W POŁOWIE X W.

Ojciec: RING | s. 444

Brat: ERYK RINGSSON | s. 449

*

W niektórych opracowaniach figuruje pod imieniem Edmunda. Wzmiankowany przez Adama Bremeńskiego jako syn króla Ringa i brat Eryka Ringssona (wzajemne starszeństwo braci nie jest pewne). Panował w królestwie Swewów z Uppsali przypuszczalnie w połowie X w. (w latach 936–83), zapewne wraz z bratem. Data jego śmierci nie jest znana.

A black and white illustration of a forest scene. In the foreground, a large, gnarled tree trunk with rough bark is visible. In the background, a figure in a dark, long-sleeved tunic and a hat stands near a smaller tree. The scene is framed by a large, dark, leafy tree branch that arches over the top of the image.

Eryk Ringsson

PANUJE
W POŁOWIE X W.

Ojciec: RING | s. 444

Brat: EMUND RINGSSON | s. 447

*

Wzmiankowany przez Adama z Bremy jako syn Ringa i brat Emunda, panował w królestwie Swewów z Uppsali w połowie X w. (między 936 a 983), niewykluczone, że przynajmniej początkowo z bratem (ich wzajemne starszeństwo nie zostało ustalone). Zmarł w drugiej połowie X w. (w latach 70., przed 983).

Pozostawił trzech synów:

- 1 EMUND ERIKSSON | s. 451
- 2 BJÖRN STARY | s. 453
- 3 OLAF ERIKSSON | s. 455

Emund Eriksson

PANUJE
W II POŁOWIE X W.

Ojciec: ERYK RINGSSON | s. 449

Bracia: BIOGR. ERYKA RINGSSONA

*

Adam Bremeński odnotowuje panowanie „Emunda syna (H)eryka”. Przy wpisie tym nie figuruje żadna data, lecz poprzedza go wpis odnoszący się do wstąpienia na tron cesarza Ottona III, co miało miejsce w 983. Po śmierci ojca (zapewne lata 70. X w.) objął tron państwa Swewów ze stolicą w Uppsali i przypuszczalnie współrządził z braćmi Björnem i Olafem. Zmarł w nieokreślonym czasie w drugiej połowie X w.

Björn Stary

PANUJE
W II POŁOWIE X W.

Ojciec: ERYK RINGSSON | s. 449

Bracia: BIOGR. ERYKA RINGSSONA

*

Według *Gesta Danorum* Saxo Gramatyka, król Styrbjörn Mocny był synem króla Björna, którego identyfikuje się obecnie z bratem Emunda Erikssona. Snorri Sturlason podaje, że Björn, syn Eryka Emundssona był królem „przez pięćdziesiąt lat”, co jednak wydaje się przesadą. Po śmierci ojca (zapewne lata 70. X w.) rządził w państwie Swewów, początkowo wraz z braćmi Emundem i Olafem. Zmarł w drugiej połowie X w., przypuszczalnie w latach 80. (J.P.F. Kønigsfeldt i W. Dworzaczek podają ok. 950, co jednak stoi w sprzeczności z zapiskami Adama z Bremy).

Björn Stary pozostawił dwoje dzieci:

- 1 STYRBJÖRN MOCNY | s. 456
- 2 GYRITHA, trzecia małżonka HARALDA I SINOZĘBEGO (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 1.).

UWAGA: J.P.F. Kønigsfeldt (*De Nordiske Rigers Kongeslægter*) czyni i Styrbjörna dziećmi Olafa Erikssona (KOLEJNY BIOGR.), przypisując Björnowi ojcostwo Eryka Zwycięskiego.

Olaf Eriksson

PANUJE
W II POŁOWIE X W.

Ojciec: ERYK RINGSSON | s. 449

Bracia: BIOGR. ERYKA RINGSSONA

*

Po śmierci ojca (przypuszczalnie w latach 70. X w.) objął tron państwa Swewów ze stolicą w Uppsali i zapewne współrządził z braćmi Emundem i Björnem. Zmarł zapewne w młodym wieku, przypuszcza się, że w połowie lat 70. X w.

Syn Olafa Erikssona:

1 ERYK ZWYCIĘSKI | s. 458

UWAGA: Według *De Nordiske Rigers Kongeslægter* dziećmi Olafa byli Styrbjörn Mocny i królowa duńska Gyritha (zob. biogr. Björna Starego), natomiast Eryk Zwycięski był synem jego brata, króla Björna.

A detailed black and white illustration of a dragon breathing fire, with a central text box overlaid. The dragon is depicted in a dynamic, coiled pose, breathing a large plume of fire from its mouth. The illustration is highly detailed, showing scales, muscles, and the texture of the fire. The text box is a simple white rectangle with a thin black border, centered on the page.

Styrbjörn Mocny

PANUJE W LATACH
OK. 980—OK. 984

Ojciec: BJÖRN STARY | s. 453

Siostra: BIOGR. BJÖRNA STAREGO

*

Po śmierci króla Björna (przypuszczalnie lata 80. X w.) objął rządy w państwie Swewów ze stolicą w Uppsali. Zapewne ok. 984 został pozbawiony tronu przez swojego kuzyna Eryka (KOLEJNY BIOGR.). Poległ ok. 985 pod Fyrisvellir na północ od Uppsali, próbując odzyskać władzę.

Małżonka Styrbjörna Mocnego:

Poślubiona ok. 985:

THYRA HARALDSDOTTER

Była ona córką Haralda I Sinozębego (SZCZEGÓŁY ZOB. KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 1.). Źródłom nie są znane dzieci Styrbjörna i Thyry, aczkolwiek J.P.F. Kønigsfeldt przypuszcza, że ich synem mógł być THORGILS SPRAKLING (SPRAKALEG), protoplasta duńskiej dynastii Estrydenów (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2.).

Eryk Zwycięski

PANUJE W LATACH
OK. 984–994 (995)

Ojciec: OLAF ERIKSSON | s. 455

*

Ok. 984 pozbawił władzy swego kuzyna Styrbjörna, a następnie zasiadł na tronie Swewów z Uppsali. Wydatnie powiększył granice pierwotnego państwa szwedzkiego, przyłączył doń Götaland (Kraj Gotów), w związku z czym często uznawany jest za pierwszego władcę zjednoczonej Szwecji. W opracowaniach występuje niekiedy z liczbą porządkową VIII, co jest skutkiem uwzględniania w numeracji licznych poprzedników króla, często postaci legendarnych (w istocie do panującego w XIV w. Eryka XIV żaden szwedzki monarcha o tym imieniu nie posługiwał się numerem porządkowym). Adam Bremeński donosi o udanej wyprawie Eryka na Danię ok. 991, zakończonej podbiciem tego kraju i wygnaniem Swena I Widłobrodego; podczas pobytu w Danii miał Eryk przyjąć chrzest w obrządku rzymskim, jednak po powrocie do ojczyzny utrzymał wiarę i obyczaje pogańskie. Zmarł ok. 994–95 w Starej Uppsali (Gamla Uppsala) – Snorri Sturlason podaje, że stało się to dziesięć lat po śmierci króla Styrbjörna, o którym wiadomo, że zginął w bitwie ok. 985.

Małżonka Eryka Zwycięskiego:

Poślubiona ok. 980:

SYGRYDA STORRÅDA

Jej historyczność nie jest potwierdzona. Była ona zapewne córką księcia polańskiego (polskiego) Mieszka I i jego pierwszej żony, księżniczki czeskiej Dobrawy, lub też córką możnego szwedzkiego Skoluga (Skogara) Toste. Jeśli istotnie była córką Mieszka, urodziła się przypuszczalnie w latach 960–72 i jej słowiańskie imię mogło brzmieć ŚWIĘTOSŁAWA. Owdowiawszy, zapewne ok.

1000 wyszła za mąż za SWENA I WIDŁOBRODEGO (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 1.). Zmarła zapewne zanim jej drugi mąż zasiadł na angielskim tronie, co miało miejsce jesienią 1013.

Dzieci Eryka i Sygrydy (1–2):

- 1 OLAF SKÖTKONUNG | s. 461
- 2 HOLMFRYDA, małżonka JARLA SWENA HAAKONSSONA, REGENTA NORWEGII (KRÓLOWIE NORWEGII, CZĘŚĆ 1.).

Olaf Skötkonung

PANUJE W LATACH
994 (995)–1021/1022

Ojciec: ERYK ZWYCIĘSKI | s. 458

Matka: SYGRYDA STORRÅDA | s. 459

Rodzeństwo: BIOGR. ERYKA

*

Jego popularny przydomek wziął początek albo od wyrazu *skott* (potomek) – wówczas można go tłumaczyć jako „potomek [czytaj: dziedzic] króla” – odpowiednik angielskiego Athelinga, albo też od wyrazu *skatt* (danina), co mogłoby świadczyć o podejmowaniu przez Olafa prób wprowadzenia daniny. Urodzony ok. 981, na tron wstąpił po śmierci ojca w 994 lub 995. W 1000 (lub 999) pokonał w bitwie morskiej na wodach cieśniny Sund (nieopodal Rugii) Olafa I Tryggvasona, króla Norwegii i zajął część jego królestwa (Bohuslän i Trøndelag). Ok. 1008 przyjął chrzest oraz imię JAKUBA; od tej chwili datuje się zaprowadzenie chrześcijaństwa w Szwecji. Po 1016 utracił zajętą wcześniej część Norwegii. Zmarł zimą przełomu 1021 i 1022. Do lat 40. XVIII stulecia uważano, że spoczywa w Husaby, jednakże spekulacje te nie potwierdziły się, gdy po zbadaniu grobowca okazało się, że wiek pochowanej tam osoby był znacznie niższy od przypisywanego władcy.

Małżonka Olafa Skötkonunga:

Poślubiona ok. 1000:

ASTRYDA (ESTREDA) OBODRYCKA

Wedle Adama z Bremy, była „rodu słowiańskiego, imienia obodryckiego”, co znaczy, że wywodziła się z książąt słowiańskiego plemienia Obodrytów. Nic więcej o niej nie wiadomo.

Dzieci Olafa Skötkonunga i Astrydy (1–2):

1 INGEGERDA. Urodzona ok. 1000–03, w 1019 wyszła za JAROSŁAWA I MĄDREGO, WIELKIEGO KSIĘCIA KIJOWSKIEGO od 1016 (ur. ok.

980, zm. Wyszogród 20.02.1054), syna Włodzimierza I Wielkiego, wielkiego księcia kijowskiego z dynastii Rurykowiczów, i jego pierwszej żony Rognedy, córki Rongwołda, księcia połockiego. Po zaślubinach Ingegerda przyjęła greckie imię IRENA. Z Jarosławem, który był wdowcem i miał już syna, dochowała się licznych dzieci, od których pochodzą wszyscy późniejsi Rurykowicze; jedna z córek imieniem ELŻBIETA wyszła za HARALDA III SUROWEGO (KRÓLOWIE NORWEGII, CZĘŚĆ 1.). Ingegerda-Irena zmarła 10 lutego 1049, 1050 lub 1051, przyjmując przedtem welon zakonny i imię ANNY (w Cerkwi Prawosławnej jest do dziś czczona jako św. ANNA NOWOGRODZKA). Została pochowana w soborze św. Zofii (Mądrości Bożej) w Kijowie. Wiarygodność jej szczątków podważyli sowieccy badacze, którzy w latach 30. XX w. otworzyli sarkofag przypisywany księżnej i ocenili wiek pochowanych tam szczątków – okazały się należeć do młodej kobiety, podczas gdy Ingegerda dożyła ok. pięćdziesięciu lat.

2 ANUND JAKUB | s. 464

Pozamałżeńskie dzieci Olafa Skötkonunga (1–3):

Z EDLĄ, córką „earla” (jarla) Winlandii:

- 1 ASTRYDA (ASTRID), żona OLAFI II ŚWIĘTEGO (KRÓLOWIE NORWEGII, CZĘŚĆ 1.).
- 2 ? HOLMFRYDA. Wedle Snorriego Sturlassona Olaf Skötkonung i Edla mieli troje dzieci: Emunda, Astrydę i Holmfrydę; jednak biorąc pod uwagę względy chronologiczne, ta ostatnia była raczej córką Eryka Zwycięskiego (SZCZEGÓŁY W JEGO BIOGR.).
- 3 EMUND STARY | s. 466

Anund Jakob

PANUJE W LATACH
1021/1022–OK. 1050

Ojciec: OLAF SKÖTKONUNG | s. 461

Matka: ASTRYDA OBODRYCKA | s. 462

Rodzeństwo: BIOGR. OLAF

*

Zwano go KOLBRÄNNA, co można przełożyć jako „palący na węgiel/popiół” – ów przydomek króla podaje zbiór praw ziemskich *Västgötalagen* z XIII w.; nawiązywał on do praktykowanego przez Anunda, popularnego wówczas sposobu pozbywania się oponentów poprzez palenie ich żywcem we własnych domostwach. Urodził się zapewne ok. 1000–05 lub ok. 1008 i po śmierci ojca zimą 1021/22 wstąpił na tron Szwecji. Zmarł między 1049, kiedy po raz ostatni wzmiankowany jest jako żyjący, a latem 1060, gdy trwały już rządy jego przyrodniego brata Emunda; śmierć władcy miała zapewne miejsce ok. 1050.

Małżonka Anunda Jakuba:

Poślubiona między 1022 a 1052 (bliżej terminu *post quem*):

GUNHILDA SVENSDOTTER

Była ona córką jarla Swena Haakonssona, regenta norweskiego, i poślubionej mu księżniczki szwedzkiej Holmfrydy (KRÓLOWIE NORWEGII, CZĘŚĆ 1.). Urodziła się zapewne ok. 1000. Po śmierci Anunda, z którym nie miała dzieci, w 1052 wyszła za SWENA II ESTRYDSENA (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2.), lecz w 1054 małżeństwo to uległo rozwiązaniu. Według Saxo Gramatyka (*Gesta Danorum*) jest ona tożsama z Gythą (Gydą), uważaną najczęściej za drugą małżonkę Swena. Zmarła w 1060 lub po tej dacie.

Emund Stary

PANUJE W LATACH
OK. 1050—OK. 1060

Ojciec: OLAF SKÖTKONUNG | s. 461

Matka: EDLA Z WINLANDII | s. 463

Rodzeństwo: BIOGR. OLAF

*

Urodził się zapewne ok. 1000. Przydomek STARY (GAMLE) przytacza już Adam Bremeński (XI w.). Mógł on nawiązywać do wieku Emunda w chwili objęcia tronu (ok. 50 lat – wiek na ówczesne kryteria mocno zaawansowany), bądź też określać jego starszeństwo względem przyrodniego brata, Anunda Jakuba. Większość badaczy identyfikuje go obecnie z wzmiankowanym przez Adama z Bremy „EMUNDEM SLEMA [SLEMME]”, który to przydomek możnaby przełożyć jako „zły”, „niepewny” lub „krzywy”. Władzę w Szwecji objął po bezpotomnej śmierci brata w latach 1049–60 (ok. 1050). Zmarł ok. 1060 (w 1056?); zgodnie ze słowami Adama Bremeńskiego on i jego drużyna zostali otruci przez mieszkanki tzw. Terra Feminarum (zapewne w południowej Finlandii).

Małżonki Emunda

1. (data zawarcia małżeństwa nie jest znana):

NIEZNANA

2. (data zawarcia małżeństwa nie jest znana):

ASTRYDA (NJALSDOTTER)

Kwestia jej filiacji nie została dotąd wyjaśniona; być może jest tożsama z ASTRYDĄ NJALSDOTTER, żoną Ragnwalda Ulfssona, jarla Västergötlandu, matką KRÓLA STENKILA (KOLEJNY BIOGRAM). Adam z Bremy określa króla Stenkila mianem neposa („wnuka”) Emunda Starego i ów termin część badaczy tłumaczy jako „pasierb”, a część jako „zięć”. Nie są znane żadne daty z jej życia.

Dzieci Emunda z pierwszego lub drugiego mariażu (1–2):

- 1 ANUND. Zmarł przed 1056.
- 2 ? CÓRKA, domniemana żona KRÓLA STENKILA (SZCZEGÓŁY ZOB. W JEGO BIOGR.).

*

Król Emund był ostatnim po mieczu potomkiem pierwszej dynastii szwedzkiej, zwanej dynastią z Munsö a w starszej literaturze Ynglingami. Po jego śmierci na tronie zasiadł jego zięć lub pasierb, Stenkil.

Stenkil

PANUJE W LATACH
OK. 1060–1066

Ojciec: RAGNWALD ULFSSON (STARY)

Był synem jarla Ulfa, po którego śmierci został jarlem Västergötlandu (zachodnia część Götalandu). Wedle Snorri Sturlassona towarzyszył księżniczce Ingegerdzie, córce Olafa Skötkonunga, w drodze na Ruś, gdzie otrzymał od księcia Jarosława Wielkiego tytuł „jarla” (namiestnika) Ładogi.

Jego pierwszą żoną została INGEBORGA TRYGGVASDOTTER, siostra króla norweskiego Olafa I (KRÓLOWIE NORWEGII, CZĘŚĆ 1., BIOGR. HARALDA I PIĘKNOWŁOSEGO). Mieli synów Ulfa i Eilifa, o których jednak brak informacji. Drugą żoną Ragnwalda była Astryda (Njalsdotter), z którą dochował się syna jedynaka, Stenkila.

Matka: ASTRYDA (NJALSDOTTER)

Adam z Bremy określił króla Stekila *neposem* Emunda Starego, co tłumaczy się zarówno jako „pasierb”, jak i „zięć”. Na pierwszej interpretacji opiera się identyfikacja drugiej żony Ragnwalda Ulfs-sona z wdową po królu Emundzie (SZCZEGÓŁY W JEGO BIOGR.), druga wskazuje na ożenek Stenkila z córką tego władcy.

*

Początkowo był jarlem Västergötlandu, zaś po śmierci Emunda Starego, swojego teścia lub ojczyma, ok. 1060 (w 1056?) został okrzyknięty królem Szwecji. Zmarł w 1066, według *Hervarar saga* „we własnym łożu” i został pochowany na „królewskim wzgórzu” nieopodal Levene w rodzinnym Västergötlandzie.

Małżonka króla Stenkila:

? KSIĘŻNICZKA SZWEDZKA

Domniemana córka Emunda Starego (szczegóły powyżej w biogr. matki Stenkila).

Synowie Stenkila (1–2):

1 HALSTEN STENKILSSON | s. 472

2 INGE I STARSZY | s. 476

*

Adam z Bremy pisze, że o schedę po Stenkilu stanęli w szranki dwaj nieznani bliżej ERYKOWIE (jeden z nich mógł być synem zmarłego), którzy obaj polegli w 1067, po czym na tronie szwedzkim zasiadł syn Stenkila, Halsten.

Halsten
Stenkilsson

PANUJE W LATACH
OK. 1050—OK. 1060
I OD 1080

Ojciec: STENKIL | s. 469

Matka: KSIĘŻNICZKA SZWEDZKA (?) | s. 470

Brat: INGE I STARSZY | s. 478

*

Na tron Szwecji wstąpił w 1067, po śmierci w wojnie domowej dwóch pretendentów imieniem Eryk. Zapewne jednak już ok. 1070 utracił władzę i jego królestwo uległo podziałowi: w Swealandzie (Szwecji Właściwej) rządy objął Anund Gårdske, a w Götalandzie (Kraju Gotów) Haakon Ryży, który ok. 1075 lub nieco wcześniej przegnał także Anunda. Halsten powrócił do władzy po śmierci Haakona ok. 1080 i odtąd współrządził ze swoim bratem Inge I. Data jego śmierci nie jest znana.

Z nieznaną małżonką miał dwóch synów:

1 FILIP HALSTENSSON | s. 481

2 INGE II MŁODSZY | s. 483

Anund Gårdske

PANUJE W LATACH
OK. 1070—OK. 1075

* * *

Haakon Ryży

PANUJE W LATACH
OK. 1070—OK. 1075

Anund Gårdske

*

Wywodził się z terenów Rusi Kijowskiej (w języku staronordyjskim *Garðaríki* = Gardariki, skąd wywiódł się przydomek króla); część badaczy identyfikuje go z Inge I Starszym, który zapewne w młodości przebywał na tych obszarach. Po usunięciu z tronu Halstena Stenkilssona ok. 1070 został obwołany królem Swealandu czyli Szwecji Właściwej, już jednak ok. 1075 (może wcześniej) utracił władzę na rzecz Haakona Ryżego.

* * *

Haakon Ryży (Czerwony)

*

Ok. 1070 pozbawił Halstena Stenkilssona władzy w Götalandzie, a ok. 1075 (lub wcześniej) usunął ze Swealandu Anunda Gårdske, co uczyniło go panem całej ówczesnej Szwecji. Ok. 1080 utracił władzę na rzecz Halstena Stenkilssona. Dalsze losy Haakona nie są znane, być może postradał życie podczas walki o tron w latach 80 XI w.

Inge I Starszy

PANUJE W LATACH
OK. 1080—OK. 1084
1086/1087—OK. 1111

Ojciec: STENKIL | s. 469

Matka: KSIĘŻNICZKA SZWEDZKA (?) | s. 470

Brat: INGE I STARSZY | s. 472

*

Być może przed objęciem tronu przebywał na Rusi Kijowskiej, stąd część badaczy utożsamia go z Anundem Gårdske (zob. poprzedni biogr.). Po obaleniu Haakona Ryżego ok. 1080 do władzy powrócił Halsten Stenkilsson, który odtąd współwładał z Inge. Po śmierci brata Inge rządził samodzielnie. Na fali reakcji pogańskiej ok. 1084 (wedle innych opracowań ok. 1080) został usunięty z tronu przez Swena Blota (następny biogr.) i zbiegł do Götalandu, lecz po upływie paru lat w 1086/87 (względnie już ok. 1083) pokonał uzurpatora i odzyskał tron. Zmarł „w podeszłym wieku” ok. 1111. Miejsce jego pochówku nie jest znane.

Małżonki Inge I:

1. Poślubiona przed objęciem przez niego tronu (na Rusi):

HELENA

Pochodziła przypuszczalnie z Rusi lub z Bizancjum, co zdają się potwierdzać greckie imiona, pojawiające się wśród jej potomków (obecnie wokół tej kwestii trwają spory). Jej imię po raz pierwszy wzmiankuje opat Wilhelm w swojej genealogii królów duńskich, spisanej stulecie po omawianym okresie (*Scriptores Minores Historia Danica Medii Aevi*, oprac. M.C. Gertz, 1917). Inni badacze czynią z niej drugą żonę Inge I, zaś według jeszcze innych hipotez obydwie żony króla to w istocie ta sama osoba, co jednak wydaje się mało prawdopodobne.

2. (data zawarcia małżeństwa nieznana):

MAER (MÆR)

Była ona siostrą Swena Blota, który po wygnaniu króla Inge I, ok. 1084–1086/87 (według innych autorów ok. 1080–83) sam zasiadał na szwedzkim tronie. Być może to ona nie Helena była pierwszą żoną Inge, zaś wedle innej hipotezy Maer i Helena to faktycznie jedna i ta sama osoba. Nic nie wiadomo o potomkach z tego małżeństwa, prawdopodobnie pozostało ono bezdzietne.

Dzieci Inge I i Heleny (1–4):

- 1 KRYSZYNA. Urodziła się zapewne ok. 1080. Między 1090 a a początkiem 1096 została żoną MŚCISŁAWA I FIODORA HARALDA WŁADYMIROWICZA, KSIĘCIA NOWOGRODU WIELKIEGO w latach 1088–93 i 1095–1117, WIELKIEGO KSIĘCIA KIJOWSKIEGO od 1125 (ur. 1076, zm. Kijów 15.04.1132), syna Włodzimierza II Wsiewołodowicza Monomacha, wielkiego księcia kijowskiego z dynastii Rurykowiczów, i jego pierwszej żony Gythy (Gydy), przypuszczalnej córki Harolda II, króla Anglii. Spośród ich jedenaściorga dzieci MALMFRYDA była małżonką SIGURDA I KRZYŻOWCA (KRÓLOWIE NORWEGII, CZĘŚĆ 1.), a następnie ERYKA II PAMIĘTNEGO (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2.), a INGEBORGA wyszła za KNU-TA LAVARDA, KSIĘCIA SZLEZWIKU (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2., BIOGR. ERYKA I). Krystyna zmarła 18 stycznia 1122. Mścisław I Władymirowicz ożenił się następnie z córką Dawida Zawidowicza, posadnika Nowogrodu Wielkiego, i miał dalsze dzieci.
- 2 MAŁGORZATA FREDKULLA, matka MAGNUSA SILNEGO | s. 486
- 3 KATARZYNA, żona BJÖRNA ŻELAZNOBOKIEGO (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 1., BIOGR. ERYKA I); ich córka KRYSZYNA wyszła w późniejszym czasie za ERYKA ŚWIĘTEGO (KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 2.).
- 4 RAGNWALD (REGNALD). Król Västergötlandu. Był przeznaczony przez Inge I do objęcia po nim tronu Szwecji i najprawdopodobniej zmarł przed ojcem, co wyklucza jego identyfikację z RAGNWALDEM KNAPHÖVDE (BIOGR. s. 000).

Z nieznaną małżonką dochował się córki:

A INGRYDA, matka MAGNUSA HENRIKSSONA | KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 2.

Swen Blot

PANUJE W LATACH
OK. 1084–1086/1087

Rodzice: NIEZNANI

Siostra: MAER, ŻONA INGE I | s. 478

*

Wedle *Orkneyinga saga* (XIII w.) Inge I został usunięty z tronu przez wzgląd na wyznawane chrześcijaństwo i zastąpiony przez „brata królowej”, poganina BLOT-SVENA; miało to miejsce ok. 1084 (według innych danych ok. 1080). Jego przydomek znaczy „ofiarnik”, gdyż „czcił idole” i składał bogom ofiary. W 1086/87 (względnie ok. 1083) wraz ze swoją drużyną został pojmany przez woj-ska rywala, po czym dom, w którym ich zamknięto podpalono. Ranny Swen zdołał wprawdzie wydostać się z pożogi, ale zginął niemal natychmiast pod mieczami wojów Inge I.

Jego dziećmi mogli być:

- 1 KOL, przypuszczalny ojciec SWERKERA I STARSZEGO | s. 492
- 2 ULF. Wzmiankowany jedynie przez XIV-wieczne źródła; zwany GALLA (ŻÓŁTYM), co jednak może być skutkiem pomyłki ze słowem *gamla* (stary). W początku lat 60. XII w. został mianowany jarlem przez Karola I Sverkerssona.
- 3 CECYLIA, przypuszczalna matka ERYKA ŚWIĘTEGO | s. 495

Filip Halstensson

PANUJE W LATACH
OK. 1111–1118

Ojciec: HALSTEN STENKILSSON | s. 472

Matka: NIEZNANA

Brat: INGE II MŁODSZY | s. 483

*

Ok. 1111 wstąpił na tron Szwecji i przypuszczalnie panował wraz ze swoim bratem Inge. Zmarł w 1118 i został przypuszczalnie pochowany w opactwie cysterskim Vreta nieopodal Linköping.

Małżonka Filipa Halstenssona:

Poślubiona zapewne po 1095:

INGEGERDA HARALDSDOTTER

Była córką Haralda III Surowego (KRÓLOWIE NORWEGII, CZĘŚĆ 1.). Urodziła się przypuszczalnie ok. 1046. Pierwszym jej mężem był poślubiony ok. 1070 OLAF I GŁÓD (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2.); obydwaj te małżeństwa pozostały bezdzietne; data jej śmierci nie jest znana.

Inge II Młodszy

PANUJE W LATACH
OK. 1111–OK. 1125

Ojciec: HALSTEN STENKILSSON | s. 472

Matka: NIEZNANA

Brat: FILIP HALSTENSSON | s. 481

*

Ok. 1111 prawdopodobnie objął z bratem rządy w Szwecji, a od śmierci Filipa w 1118 władał samodzielnie. Ok. 1118 utracił przejściowo władzę w Östergötlandzie, gdzie królem ogłosił się niejaki Kol, przez niektórych badaczy utożsamiany z ojcem Swerkerka I Starszego. Zmarł bezpotomnie ok. 1125 jako ostatni po mieczu przedstawiciel dynastii założonej przez swojego dziada Stenkila. Spoczął zapewne u boku brata w opactwie cysterskim Vreta pod Linköping.

Małżonki Inge II:

1. ? (data zawarcia ślubu nieznana):

RAGNHILDA

Wedle niektórych późnych (XV-wiecznych) źródeł, św. RAGNHILDA (RAGENILDA) z TÄLJE, córka niejakiego Halstena (niekiedy utożsamianego z królem Halstenem Stenkilssonem), lokalna święta związana z kościołem w Södertälje, była małżonką Inge I lub II (co jednak stawia pod znakiem zapytania identyfikację jej ojca jako króla Halstena). Zmarła ok. 1117 i spoczęła w kościele w Södertälje.

2. Poślubiona zapewne w latach 20. XII w.:

ULFHILDA (HAAKONSDOTTER)

Była przypuszczalnie córką Haakona Finssona, możnego norweskiego, i jego nieznannej małżonki. Urodziła się zapewne ok. 1095. Po śmierci Inge II, z którym nie miała dzieci, wyszła za NIELSA

STAREGO (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2.), a następnie za SWERKERA I STARSZEGO (KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 2.). Zmarła w nieznanym czasie przed 1143.

*

Po bezpotomnej śmierci Inge II utrwalił się podział Szwecji na Swealand i Götaland; władcą Swealandu został wybrany Ragnwald Knaphövde, natomiast Götaland uznał swoim królem Magnusa Silnego, po kądzieli wnuka Inge I.

Ragnwald
Knaphövde

PANUJE W LATACH
OK. 1125—OK. 1129

* * *

Magnus Silny

PANUJE W LATACH
OK. 1125—1130

Ragnwald Knaphövde

Ojciec: NIEZNANY (INGE I?, OLAF NÄSKONUNG?)

*

Jego przydomek tłumaczy się jako OKRĄGŁOGŁOWY, jego geneza nie jest znana. Po śmierci Inge II Młodszego ok. 1125 został wybrany królem Swealandu, a następnie również Östergötlandu (wschodniej części Götalandu). Zamierzając rozszerzyć swoje panowanie także na Västergötland (zachodnią część Götalandu), przybył na ting w Karlaby, gdzie jednak został zamordowany przez stronników Magnusa Silnego (zob. dalej); miało to miejsce prawdopodobnie ok. 1129. Nie wiadomo czy miał żonę i dzieci.

* * *

Magnus Silny

Ojciec: NIELS STARY | KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2.

*

Urodził się w 1106. Po śmierci Inge II Młodszego ok. 1125 został wybrany królem Västergötlandu, a po zamordowaniu Ragnwalda Knaphövde ok. 1129 objął władzę w Östergötlandzie i Swealandzie, skupiając w swoim ręku rządy nad całą Szwecją. W 1130 utracił szwedzki tron na rzecz Swerkerka I Starszego, po czym zbiegł do Danii. W styczniu 1131, działając najpewniej z poduszczania ojca, uczestniczył w mordzie dokonanym na swoim kuzynie, księciu Szlezwiku Knucie Lavardzie. W 1134 Niels wyznaczył go swoim współregentem i następcą na duńskim tronie, co potwierdził cesarz Lotar II podczas zjazdu w Halberstadcie. Dnia

4 czerwca tego roku pod Fotevik w Skanii armia króla Nielsa poniosła jednak klęskę w starciu z wojskami Eryka Eriksena, naturalnego brata Knuta Lavarda, który objął duński tron jako Eryk II; Magnus poległ podczas bitwy i przypuszczalnie znalazł spoczynek w opactwie cysterskim Vreta opodal Linköping.

Małżonka Magnusa Silnego:

Poślubiona ok. 1129:

RYKSA (RYCHEZA) PIASTÓWNA

Była córką Bolesława III Krzywoustego, księcia polskiego z dynastii Piastów, i jego drugiej żony Salomei, córki Henryka, hrabiego Bergu. Urodzona zapewne w 1116, po śmierci Magnusa poślubiła nieustalonego księcia ruskiego – jak wykazały ostatnie badania nad rodowodem Rurykowiczów (D. Dąbrowski) nie był nim, jak dotąd przyjmowano, Włodzimierz Wsiewołodowicz, syn Wsiewołoda II Gabriela, księcia nowogrodzkiego, a raczej WŁODZIMIERZ (WOŁODAR) GLEBOWICZ, KSIĄŻĘ GORODEŃSKI (zm. po 1167), syn Gleba Wsiesławowicza, księcia połockiego, i jego żony Anastazji, córki Jaropełka Piotra, księcia wołyńskiego. Ich córką była ZOFIA, małżonka WALDEMARA I WIELKIEGO (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2.). Drugie małżeństwo Ryksy zakończyło się przypuszczalnie rozwodem, skoro po 1140 wyszła ona za mąż za rywala Magnusa i jego następcę na szwedzkim tronie, SWERKERA I. Zmarła po 25 grudnia 1155.

Synowie Magnusa i Ryksy (1–2):

- 1 KNUT III | KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2.
- 2 NIELS. Mógł on być mnichem w opactwie cysterskim w Esrum, jak podaje O.S. Brenner. Nie zachowały się żadne daty.

